

Republika e Kosovës
Universiteti i Prizrenit, Prizren
Fakulteti i Filologjisë, Prizren

PROGRAMI MËSIMOR							
Niveli i studimeve		Bachelor	Programi	GjLSh	Viti akademik	2021/22	
LËNDA		<i>Sintaksë e gjuhës shqipe 2</i>					
Viti	I tretë	Statusi i lëndës	Obligative	Kodi		ECTS	6
Semestri	Veror						
Javët mësimore		15 (pesëmbëdhjetë)		Orët mësimore		Ligjërata	Ushtrime
						3	2
Metodologjia e mësimin dhe përshkrimi i lëndës		<p>Në këtë kurs studentët do të marrin njohur të reja, duke i zgjeruar ato paraprake, (nga fonetika, leksikologjia dhe morfologjia e gjuhës shqipe) përkritazi me organizimin e tekstit apo teksteve shkencore dhe atyre shkollore. Objekti i studimit të sintaksës dhe metodologjia e mësimdhënies do të jenë interaktive, praktike ndërmjet studimit të thellë të teksteve shkencore dhe atyre shkollore për ciklin e ulët mësimor. Studimi, prezantimi dhe ligjërimi do të mbështetët në klasifikimin e togfjalëshave, klasifikimin dhe llojet e fjalive për nga struktura e tyre, modaliteti, gjymtyrët kryesore dhe gjymtyrët plotësuese të fjalisë etj. Po ashtu, studentët do t'i thellojnë njohurit e tyre edhe në fushën e klasifikimit dhe të llojeve të fjalive. Studim thelbësor do ta kenë teorinë dhe modelin praktik të praktikimit të fjalëve në renditjen dhe funksionin e tyre në fjali. Analiza e fjalive, puna në grupe, krahasimi i njohurive, por edhe i zhvillimit të tyre kryesisht me shembuj nga tekstet parauniversitare dhe universitare është objekti i studimit.</p>					
Konsultime		E mërkurë prej orës 11:00 – 13:00; E premte prej 10: 13:00					
Mësimdhënësi		prof. asoc. dr. Shkëlqim Millaku		e-mail	shkelqim.millaku@uni-prizren.com		
				Tel.	044-886466		

Qëllimi studimor i lëndës	Përfitimet e studentit
<p>Qëllimi i kursit të sintaksës së gjuhës shqipe 1 dhe 2 është që studentët studiojnë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Funkcioni i fjalës në fjali. - T'i thellojnë dhe zgjerojnë të arriturat e tyre në fushën e gjuhësisë në përgjithësi e të organizimit të tekstit (sintaksës) në veçanti; - Të njihen teorikisht dhe praktikisht (përmes formave të ndryshme të ushtrimeve) në mënyrë që t'i dallojnë 	<p>Studentët do të jenë në gjendje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - T'i dallojnë njësitë sintaksore në tekst; - T'i përdorin mjetet ndërtimore dhe renditjen e tyre për një gjuhë sa më funksionale, të kuptueshme dhe shprehëse, si në formën e folur ashtu edhe në atë të shkruar, sipas rregullave të shqipes standarde, si gjatë studimeve të tyre, ashtu dhe te fëmijët e institucioneve

<p>togfjalëshat nga fjalitë; fjalitë e thjeshta nga fjalitë e përbëra; gjymtyrët kryesore nga ato plotësuese, si dhe problemet e tjera që shtrihen dhe i ka sintaksa;</p> <p>- Të fitojnë aftësi për të dalluar trajtat dhe format normative nga ato që nuk janë normative në ligjërimin e folur dhe të shkruar, në mënyrë që t'i zbatojnë këto aftësi në të ardhmen të nxënësit e ciklit të ulët të shkollës fillore.</p>	<p>parauniversitare;</p> <ul style="list-style-type: none"> - T'i identifikojnë dhe zbatojnë drejt e qartë ndërtimet-njësitë sintaksore të nxënësit e ciklit të ulët të shkollës fillore. - Kanë arritur ta analizojnë fjalinë në aspekt sintaksor. - Kanë arritur për çdo gjymtyrë të fjalisë t'i dinë pyetjet se cilat ju përgjigjen analizave sintaksore. -Zotërojnë dallimet dhe afërsitë e sintaksës me disiplinat e tjera gjuhësore dhe ato plotësuese. -Zotërojnë aftësi për ta ligjëruar programin e studiuar. -Zotërim të fjalëve të përbëra: <ul style="list-style-type: none"> a. bashkërenditëse, b. nënrenditëse, c. asindetike. -Njohuri zotëruese për funksionin e fjalëve, togfjalëshave në fjalitë e përbëra.
--	---

Metodologjia për realizimin e temave mësimore:		
Ligjëratat do të organizohen në modelin interaktiv apo të kombinuara, si: shpjegim – sqarim, ushtrime, analiza tekstore dhe shkencore, diskutime, punë në grupe, demonstrime dhe interpretime, shtruarje e shqyrtim idesh, hartime krijuese, e hulumtuese etj. Këto do të jenë pjesë kryesore për punën e vlerësimit dhe mënyrën apo metodologjinë e të ligjëruarit.		
Kushtet për realizimin e temës mësimore:		
Varësisht nga tema mund të organizohen dhe realizohen përmes komunikimit interaktiv, ligjëratat në modelin klasik, përmes (kompjuterit dhe projektorit) etj. Këto edhe mënyra të tjera të ligjëruarit kërkojnë kushte të mira, si ndriçim në klasë, numër i studentëve të jetë sipas standardit të paraparë, të kemi internet dhe elemente të tjera elektronike, të cilat mundësojnë realizimin e koncepteve teorike dhe atyre praktike.		
Mënyra e vlerësimit të studentit (në%)		
<p>Vlerësimi do të bëhet duke u mbështetur në, vlerësimet me shkrim (dy teste gjatë vitit akademik), seminare, detyra të shtëpisë, angazhime në klasë dhe në testin përfundimtar.</p> <p>Pikët e vlerësimit:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Testi i parë: 1-30 pikë 2. Testi i dytë: 1-30 pikë 	<p>Vlerësimi në %</p>	<p>Nota përfundimtare</p> <p>Vlerat e pikëve:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 50-60 = 6 2. 61-70 = 7 3. 71-80 = 8 4. 81-90 = 9 5. 91-100 = 10

3. Vijimi i rregullt dhe aktiviteti në klasë: 1-20 pikë 4. Vlerësimi i fundit testi përfundimtar (pyetje-përgjigje gojarisht): 1-20 pikë. 5. Totali: 100 pikë		Studentët me rezultat të përgjithshëm nën 50 pikë nuk mbërrijnë notën kaluese.

Obligimet e studentit: Të jenë pjesëmarrës aktiv, t'i kryen seminarët; prezantimet dhe hulumtimet e tyre të pavarura (jashtë dhe më plan-program) me sukses.

Gjatë ligjëratave nuk u lejonet komunikimi me telefon apo modele të tjera, të cilat pengojnë procesin e mësimin.

Gjatë organizimit të testeve nuk lejonet kopjimi, komunikimi apo ardhja më vonësë, sepse do të pengojnë procesin e organizimit të testit.

Testet apo provim organizohet sipas plan-programit të paraparë dhe zgjatë **një orë** mësimore.

Ligjërata

Në ligjërata studentët duhet të jenë pjesëmarrës aktiv, të kompletuar dhe të përgatitur me pajisje mësimore, dhe studimore për ta kuptuar dhe realizuar temën e dëgjuar apo plan-programin e lëndës.

Ushtrime

Do t'i ushtrojnë dhe demonstrojnë temat e dëgjua nga ligjëratat dhe shembujt do t'i planifikojmë kryesisht nga tekstet shkencore dhe ato shkollorë në mënyrë që pas mbarimit të ligjëratave studentët të kenë mundësi për t'i praktikuar lirshëm lidhshmërinë sintaksore të fjalëve në fjali. Studentët janë të obliguar të kenë fletore pune për t'i ushtruar temat, të cilat i kanë pasur si ligjërata dhe për t'i prezantuar apo demonstruara ato në mënyrën e tyre të thjeshtë dhe praktike. Kjo do të jetë e obliguar nga se cili student për t'i prezantuar dhe praktikuar njohurit e tyre për temat e mësuara (...).

Ngarkesa e studentit për lëndën

Aktiviteti	Orë	Ditë	Javë	Gjithsej
Ligjërata	3	1	15	45
Ushtrime teorike/laboratorike	2	1	15	30
Punë praktike				
Kontakte me mësimdhënësin/konsultime	2	1	15	10
Ushtrime në terren				
Seminare, teste, kolokfiume etj.	4	2	2	5
Detyra të shtëpisë	3	1	5	5

Koha e studimit vetanak të studentit (në bibliotekë ose në shtëpi)	4	5	15	37
Përgatitja përfundimtare për provim	9	1	3	10
Koha e kaluar në vlerësim (teste, kuiz, në provim final)	7	3	3	7
Projekte, prezantimet etj.		1	1	1
Totali				150 150:25=6 ETCS 6

Java	Ligjërata	Ushtrime		
1.	Tema	Orët	Tema	Orët
	<p>Sintaksa (njohuri të përgjithshme për sintaksën “përsëritje të ligjërates së parë nga sintaksa I):</p> <p>Objekti dhe rëndësia e studimit të sintaksës; njësitë sintaksore; lidhjet e sintaksës me disiplina të tjera shkencore (me morfologjinë, fonetikën, leksikun, logjikën, psikologjinë, sociologjinë.</p> <p>Njësit sintaksore (fjalë, periudha, togfjalëshi)</p> <p>Fjalët ndihmëse a shërbyese (parafjala, lidhëza, përemrat e ndajfoljet lidhore e pyetëse, pjesëzat, pa mjete lidhëze; intonacioni, theksi.</p> <p>Përmbajtja e sintaksës (sintaksa e fjalisë dhe e periudhës).</p>	3	<p>Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara.</p> <p>Studentët do t’i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.</p>	2
2.	<p>Funksioni i togfjalëshit në fjalinë e përbërë.</p>	3	<p>Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara.</p> <p>Studentët do t’i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.</p>	2

3.	Fjalja e përbërë dhe mjetet gjuhësore të ndërtimit të saj.	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
4.	Përbërja dhe skemat strukturore të fjalive të përbëra.	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
5.	Fjalja e përbërë me bashkërenditje.	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
6.	Test provues – ushtrime	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
7.	Fjalja e përbërë me nënrenditje. (kryefjalore, kallëzuesore, kundrinore, përcaktore); Fjalitë e përbëra rrethore (llojet e tyre: fjalitë e varura vendore, kohore, mënyrore, qëllimore); Fjalitë e përbëra rrethore: (shkakore, rrjedhimore, kushtore, lejore, krahasore).	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
8.	Fjalja e përbërë me pjesë të nënrenditura kryefjalore.	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2

9.	Fjalja e përbërë me pjesë të nënrenditura kallëzuesore.	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
10.	Dorëzimi dhe prezantimi i seminareve	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
	Test			
11.	Fjalja e përbërë me pjesë të nënrenditura kundrinore.	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
12.	Fjalja e përbërë me pjesë të nënrenditura përcaktore.	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
13.	Fjalja e përbërë me pjesë të nënrenditura rrethore: (shkakore, rrjedhimore, kushtore, lejore, krahasore).	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
14.	Fjalja e përbërë asindetike. Ligjërata e drejtë dhe e zhdrejtë dhe e lirë.	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara. Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	2
15.	Përmbledhje e programit të sintaksës I dhe II.	3	Analiza dhe ushtrime krahasuese nga një fragment i tekstit parauniversitar apo universitar për temat e ligjëruara.	2

		Studentët do t'i analizojnë, ushtrojnë dhe demonstrojnë.	

LITERATURA

Mehmet Çeliku, **Gramatika e gjuhës shqipe II**, Tiranë, 1997.

Spiro Floqi, Mahir Domi (...), **Gramatika e gjuhës së sotme letrare shqipe**, Prishtinë, 1991.

Georgio Graffi, **Sintaksa**, Tiranë, 2003Ahmet Kelmendi, **Gramatika e gjuhës se sotme shqipe, sintaksa**, Prishtinë, 2002.

Shkelqim Millaku, **Strukturat sintaksore** (përkthimi i librit Chomsky, N. Syntactic Structures, Paris, 1957), Prishtinë, 2011.

Josif Mita, **Hyrje në sintaksën gjenerative**, Prishtinë, 2005.

Tafil Kelmendi, **Kështjella e sintaksës**, Prishtinë, 2006.

Vërejtje për studentin: